

Het Zondagochtend Concert

31 maart 2024 - Grote Zaal - 11.00 uur

Het Zondagochtend Concert 30 jaar!

Württembergische Philharmonie Reutlingen
Aleksandar Marković, dirigent
Selina Ott, trompet

Gioacchino Rossini
1792-1868

Ouverture uit 'Il barbiere di Siviglia'

Johann Nepomuk Hummel
1778-1837

Trompetconcert in E, WoO 1
Allegro con spirito
Andante
Rondo: Allegro

Ludwig van Beethoven
1770-1827

Symfonie nr. 1 in C, op. 21
Adagio molto - Allegro con brio
Andante cantabile con moto
Menuetto: Allegro molto e vivace
Adagio - Allegro molto e vivace

Steun ons

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later.
concertgebouw.nl/steun-ons

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

Verwacht in Het Zondagochtend Concert

7 apr - Grote Zaal

Familieconcert: Carmen, een stierlijk muzikaal verhaal (6+)

14 apr - Grote Zaal

Edo de Waart dirigeert Mendelssohns *Schotse symfonie*

28 apr - Grote Zaal

Dvořák's *Symfonie nr. 7* en Bram van Sambeek soleert in Rossini

5 mei - Grote Zaal

Felix Klieser speelt hoornconcerten van Mozart en Strauss

Nieuw seizoen in de verkoop!

De verkoop is gestart voor Het Zondagochtend Concert 2024-2025.
concertgebouw.nl/zondag

Zien we u binnenkort weer terug op zondagochtend?

De volledige concertagenda vindt u op concertgebouw.nl/zondag.

Deel uw concertbeleving op social media! #concertgebouw

Het Zondagochtend Concert wordt
elke week door AVROTROS rechtstreeks
uitgezonden op NPO Klassiek.

In de klassieke concertzaal hoor je niet vaak een trompet in de solistenrol. Selina Ott brengt daar verandering in. Overal waar ze komt spelen, vallen monden open van verbazing: de uitspraak 'ik wist niet dat een trompet zó mooi kan klinken' kan ze inmiddels in bijna alle talen verstaan. Zij deelt het podium met de Servische dirigent Aleksandar Marković. Geboren in Belgrado en opgeleid in Wenen is hij een van de grote namen uit de Oost-Europese orkestwereld. Zo is hij vaste gastdirigent van Warschaus toporkest Sinfonia Varsovia. Maar ook in Engeland en de rest van Europa is hij een graag geziene gast.

Rossini's kleurrijke ouverture

Wonderkind Gioacchino Rossini kreeg zijn eerste officiële opdracht om een opera te componeren toen hij achttien jaar was, nog geen twintig jaar later ging hij met pensioen. In die krappe twee decennia componeerde hij bijna veertig opera's. Gemiddeld twee per jaar dus. Een deel daarvan was lopendebandwerk en regelmatig deed Rossini aan recycling: de *Ouverture uit 'Il barbiere di Siviglia'* had hij al in twee eerdere opera's gebruikt. We zullen het hem niet kwalijk nemen, want die ouverture is briljant en bevat alle elementen waarmee Rossini zo geliefd is geworden. De fameuze

'Rossini-raket' bijvoorbeeld, oftewel het Rossini-crescendo: een steeds luider wordende herhaling van hetzelfde motief. Ook typisch Rossini: de kleurrijke orkestratie met meeslepende strijkersmelodieën, spannende pizzicato-begeleiding, kleine blazerssolo's voor hobo, fluit en hoorn en interessante begeleidingspartijen voor alle andere blazers. Maar bovenal verbluft Rossini met een ongekende energie en gevoel voor dramatiek.

Virtuoos trompetconcert van Hummel

Toen Joseph Haydn zeventig jaar werd kreeg hij veel last van ouderdomskwalen en al snel kon hij niet meer componeren. Frustrerend: de muziek bleef opwellen uit zijn geest, maar zijn handen konden er niets meer mee. Haydn was tot dat moment kapelmeester van de Oostenrijk-Hongaarse, prinselijke familie Esterházy. Maar na veertig jaar dienstverband kon hij in 1803 zijn functie niet meer uitoefenen, Haydn ging met pensioen. Johann Nepomuk Hummel stond met een aanbevelingsbrief van Haydn in de hand al klaar om zijn oude leermeester op te volgen. De vijftwintigjarige pianovirtuoos en componist had er als voormalig wonderkind en leerling van Mozart en Haydn al een half leven in de muziek op

zitten, toen hij de belangrijke baan als muziekopperhoofd van de meest vooraanstaande muziekfamilie van Europa kreeg. Om zijn aanstelling te vieren, componeerde Hummel een feestelijk trompetconcert, dat op Nieuwjaarsdag van 1804 werd uitgevoerd. Na een lange, statige orkestopening komt de trompet met een opgewekte stijgende drieklank. Die wordt gevolgd door een prachtige melodie die de luisteraars destijds al versteld deed staan: wat kan die trompet veel noten spelen! Want Hummel had zijn *Trompetconcert in E* – net als Haydn voor hem – geschreven voor de trompetvirtuoos Anton Weidinger. Hij was de uitvinder van een trompet met vingergaten, waardoor hij noten kon spelen die op de tot dan toe gebruikelijke natuurtrompet niet mogelijk waren. Het resultaat is een virtuoos trompetconcert. Hummel voegde daar ook nog eens een hemels, mozartiaans langzaam deel aan toe. De muziek is gecomponeerd in een overgangsstijl van de klassieke naar de romantische periode.

Beethovens meesterproef

De *Eerste symfonie in C*, op. 21 van Ludwig van Beethoven sluit daar stilistisch perfect op aan. Waar zovelen na hem vol ontzag naar Beethovens

symfonieën zouden kijken – 'de schaduw van Beethoven' ontmoedigde menig componist – daar worstelde Beethoven zelf ook met zijn symfonisch eersteling. Al schetsend besloot hij eerst een septet voor strijkers en blazers te componeren, als 'proefsymfonie'. Eenmaal de moed verzameld, voltooide hij zijn *Eerste symfonie*, die zowel een eerbetoon is aan zijn leermeesters als een overwinning op hen. Want de muziek ademt Mozart en Haydn, maar de vele sforzandi (plotseling luidere noten) en abrupte toonsoortwisselingen maken tegelijkertijd duidelijk dat hier geen navolger, maar een experimenteel vernieuwer aan het werk is. Dat begint al bij de eerste noten. Want waar elke tijdgenoot leerde dat je in de beginmaten van de symfonie de toonsoort duidelijk moest maken, gebruikte Beethoven de opening juist om ons zand in de ogen te strooien: hij suggereert steeds een andere toonsoort dan werkelijk het geval is. Het zou zo een grapje kunnen zijn van Haydn, de componist die niet vies was van een practical joke. De beginmaten zijn een voorbode van de vele abrupte toonsoortverschuivingen later in de symfonie. De *Eerste symfonie* is een uitzonderlijk geslaagde meesterproef van een jonge gezelschap vol branie.

Alexander Klapwijk